

พฤติกรรมแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Information Seeking Behaviors and Utilization of Bunditpatanasilpa Institute's Students

ธัญลักษณ์ ใจเที่ยง*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ศึกษาปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 306 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีพฤติกรรมแสวงหาและการใช้สารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทำรายงาน การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และทำวิจัย/ศิลปนิพนธ์ ตามลำดับ ด้านแหล่งสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งสารสนเทศภายในตัวนักศึกษา แหล่งสารสนเทศภายนอก ประกอบด้วย แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศจากสื่อต่างๆ และแหล่งสารสนเทศสถาบัน/สถานที่ ตามลำดับ ด้านลักษณะของสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วิชาชีพต่างๆ บันเทิงสารคดี และวิชาการทั่วไป ตามลำดับ ด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คำแนะนำของอาจารย์ ดุลยพินิจของนักศึกษา และพูดคุย สนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ใกล้ชิด ตามลำดับ

2. นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศภายในสถาบัน อยู่ในระดับมาก ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศภายนอกสถาบัน และปัญหาส่วนบุคคล นักศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : พฤติกรรมแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

* อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Abstract

This study was conducted to 1) explore information seeking behavior and utilizing and 2) examine the problems of information seeking behavior and utilizing behaviors of Bunditpattanasilpa Institute's student.

The sample of this study included 306 undergraduate students. A set of 5-level rating scale questionnaire was used to collect the data. The obtained data were analyzed by means of frequencies, percentage, means standard deviations and Scheffe's Test.

This research findings showed that 1) Student's behaviors of seeking and utilizing information overall were rated at a high level. When considering all four factors it was found that the factor of objectives on the use of information was rated at a high level include report, make use of your time and research or art thesis followed by those of Information comprise as people, media, library and place, the methodology in seeking information include professions, fiction and non-fiction, and the source of information comprise advice of teacher, conversation with friends respectively. 2) Overall Bunditpattanasilpa Institute's students had the problems of seeking and using information at a medium level. When focusing on all three factors, it was found that the factor of information source within the institute was rated at a high level. While those of the information source outside the institute and personal problems were rated at a medium level.

Keywords : Information Seeking Behaviors and Utilizing

บทนำ

ปัจจุบันถือว่าเป็นยุคสารสนเทศ (Information age) เพราะจะเห็นว่าในแต่ละวันจะมีข่าวสารความรู้ หรือสารสนเทศต่างๆ แพร่กระจายออกมามากมายและรวดเร็ว บุคคล หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ล้วนแต่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สารสนเทศอยู่ตลอดเวลา สารสนเทศจึงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เปลี่ยนแปลงชีวิตคน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ที่มีสารสนเทศที่มีคุณค่าอย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน ต่อเนื่อง ทันกาล ผู้นั้นย่อมมีอำนาจ (Information is power) (อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย, 2553, น. 1) ในลักษณะที่ทำให้ผู้บริโภคสารสนเทศเกิดความรู้ และความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เช่น การเมือง การปกครอง การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เมื่อรู้และเข้าใจแล้ว สารสนเทศจะช่วยให้เราสามารถตัดสินใจ ในเรื่องต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นสารสนเทศยังสามารถทำให้เราแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำและรวดเร็วทันเวลากับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น (ชญาภรณ์ กุลนิตติ, 2553, น. 6) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า สารสนเทศ (Information) เป็นทรัพยากรของชาติ ประเภทหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และรากฐานอันจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าของอารยธรรมและสังคม เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์หรือการใช้ทรัพยากร เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการตัดสินใจ เป็นองค์ประกอบที่จะต้องใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

ในวงการศึกษและการวิจัยนั้น สารสนเทศถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานประกอบการเรียนการสอน การค้นคว้า และวิจัยของนักศึกษา นักศึกษาต้องอาศัยสารสนเทศ เพื่อให้ได้รับความรู้ที่ถูกต้องและสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางการ ความรู้ต่างๆ อยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 ที่กล่าวถึงแนวทางจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543, น. 24) ดังนั้นนักศึกษาสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, น. 11)

ปัจจุบันสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สนับสนุน ส่งเสริมและแนะแนวทางให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสารสนเทศที่มีให้ศึกษาค้นคว้า มีรูปแบบแตกต่างกัน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การตอบสนองการใช้สารสนเทศของนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จะแสดงถึงพฤติกรรมการแสวงหาและใช้สารสนเทศที่แตกต่างกันไปเพราะถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจรูปแบบของสารสนเทศ วิธีการแสวงหา และแหล่งสารสนเทศต่างๆ เช่น ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ หรือสื่อต่างๆ ก็จะทำให้ไม่ได้รับ การตอบสนองความต้องการสารสนเทศนั้นๆ

จากความสำคัญของสารสนเทศดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาพฤติกรรม การแสวงหาและ การใช้สารสนเทศของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นเรื่องที่ควรศึกษาวิจัยอย่างยิ่ง เพราะสถาบันบัณฑิต พัฒนศิลป์ มีศูนย์รักษาศิลป์ ห้องสมุดคณะ เป็นแหล่งสารสนเทศที่ให้บริการและเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล ข่าวสาร รวบรวมสารสนเทศด้านศิลปวัฒนธรรม ให้แก่นักศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และบุคคลทั่วไป ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะช่วยให้ทราบถึงวิธีการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ข้อแนะนำ และใช้เป็นแนวทางสำหรับศูนย์รักษาศิลป์ ห้องสมุดคณะ ในการจัดบริการ และจัดหาทรัพยากร สารสนเทศ ในสาขาวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการและการใช้ของนักศึกษาให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารสนเทศ ลักษณะของสารสนเทศ และวิธีการแสวงหาสารสนเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey research) กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-5 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คณะศิลปวิจิตร คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และ คณะศิลปศึกษา เฉพาะที่ศึกษาอยู่ในส่วนกลาง (ไม่รวมห้องเรียนเครือข่ายส่วนภูมิภาค) ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,302 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ใช้วิธีการของ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยการศึกษาและค้นคว้าวรรณกรรมที่

เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คณะ

ตอนที่ 2 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating scale) เกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารสนเทศ ลักษณะของสารสนเทศ วิธีการแสวงหาสารสนเทศ ตามระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating scale) เกี่ยวกับปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และการเขียนเชิงพรรณนาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ตามระดับความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับนำแบบสอบถามที่ตรวจได้คะแนนแล้วไปวิเคราะห์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

ตอนที่ 3 ปัญหาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 306)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	คิดเป็น (ร้อยละ)
เพศ	ชาย	93	30.40
	หญิง	213	69.60
ระดับชั้นปีที่ศึกษา	ปีที่ 1	74	24.20
	ปีที่ 2	60	19.60
	ปีที่ 3	75	24.50
	ปีที่ 4	65	21.20
	ปีที่ 5	32	10.50
คณะที่ศึกษา	คณะศิลปศึกษา	131	42.80
	คณะศิลปนาฏดุริยางค์	105	34.30
	คณะศิลปวิจิตร	70	22.90

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพศหญิง ร้อยละ 69.60 เพศชาย ร้อยละ 30.40 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 24.50 รองลงมา ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 24.20 และพบน้อยที่สุด ชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 10.50 และศึกษาอยู่ในคณะศิลปศึกษา ร้อยละ 42.80 คณะศิลปนาฏดุริยางค์ ร้อยละ 34.30 คณะศิลปวิจิตร ร้อยละ 22.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยศึกษาจากปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ ด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านลักษณะของสารสนเทศ และด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศ นำเสนอดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของ นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้
1. ค้นคว้าข้อมูล/สารสนเทศประกอบการเรียน	3.89	0.84	มาก
2. ทำรายงาน	3.96	0.79	มาก
3. ทำวิจัย/ศิลปนิพนธ์	3.90	0.91	มาก
4. ทราบข่าวสาร/สารสนเทศที่ทันสมัย	3.85	0.90	มาก
5. เพิ่มพูนความรู้รอบตัว/ความรู้ทั่วไป	3.87	0.87	มาก
6. ทบทวนความรู้	3.74	0.87	มาก
7. ความบันเทิงและนันทนาการ	3.88	0.88	มาก
8. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.92	0.91	มาก
รวม	3.87	0.65	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษามีระดับการใช้อยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ทำรายงาน มีค่าเฉลี่ย 3.96 รองลงมาได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และทำวิจัย/ศิลปนิพนธ์ มีค่าเฉลี่ย 3.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของ นักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านแหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้
1. แหล่งสารสนเทศภายในตัวนักศึกษา	3.70	0.77	มาก
2. แหล่งสารสนเทศภายนอก	3.60	0.65	มาก
2.1 แหล่งสารสนเทศบุคคล	3.70	0.72	มาก
1) ปรึกษาบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	3.54	1.00	มาก
2) ปรึกษาครู/อาจารย์	3.79	0.85	มาก
3) ปรึกษาคณาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญ	3.74	0.89	มาก
4) ปรึกษาเพื่อน	3.77	0.90	มาก
2.2 แหล่งสารสนเทศสถาบัน/สถานที่	3.57	0.72	มาก
1) ศูนย์รักษาศิลป์	3.88	0.99	มาก
2) ห้องสมุดคณะ	3.66	1.00	มาก
3) ศูนย์สารสนเทศ/ศูนย์เอกสาร/ศูนย์ข้อมูล	3.56	0.91	มาก
4) ห้องสมุด	3.75	0.91	มาก
5) หน่วยงานสถิติ	3.43	0.95	ปานกลาง
7) ศูนย์แนะแหล่งสารสนเทศ	3.53	0.92	มาก
8) หอจดหมายเหตุ	3.44	0.99	ปานกลาง
9) พิพิธภัณฑ์	3.62	0.95	มาก
10) สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์	3.45	0.98	ปานกลาง
2.3 แหล่งสารสนเทศจากสื่อต่าง ๆ	3.62	0.75	มาก
1) หนังสือ	3.92	0.87	มาก
2) วารสาร	3.73	0.86	มาก
3) หนังสือพิมพ์	3.71	0.93	มาก
4) จุลสาร	3.45	1.02	ปานกลาง
5) เอกสารประกอบการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา	3.57	0.95	มาก
6) วิทยู	3.44	1.07	ปานกลาง
7) โทรทัศน์	3.79	0.97	มาก
8) สื่อวีดิทัศน์	3.69	1.03	มาก
9) แผนที่/ลูกโลก	3.29	1.12	ปานกลาง
2.4 แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต	3.55	0.79	มาก
1) e-book	3.54	1.01	มาก
2) e-journal	3.43	0.97	ปานกลาง
3) e-newspaper	3.43	0.98	ปานกลาง
4) website	3.51	1.01	มาก
5) โปรแกรมค้นหา (Search engine)	3.85	0.93	มาก
รวม	3.60	0.64	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านแหล่งสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณาแหล่งข้อมูลทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

1. แหล่งสารสนเทศภายในตัวนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านแหล่งสารสนเทศภายในตัวนักศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.70

2. แหล่งสารสนเทศภายนอก พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านแหล่งสารสนเทศภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 เมื่อพิจารณาแหล่งสารสนเทศภายนอก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ แหล่งสารสนเทศบุคคล นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.70 แหล่งสารสนเทศจากสื่อต่างๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 และแหล่งสารสนเทศสถาบัน/สถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาศาสนบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านลักษณะของสารสนเทศ

ลักษณะของสารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้
1. สารคดี วิชาการทั่วไป	3.66	0.68	มาก
1.1 ความรู้ทั่วไป	3.94	0.84	มาก
1.2 ปรัชญา/จิตวิทยา	3.62	0.95	มาก
1.3 ศาสนา	3.67	0.91	มาก
1.4 สังคมศาสตร์	3.63	0.90	มาก
1.5 ภาษา	3.58	0.92	มาก
1.6 วิทยาศาสตร์	3.45	1.00	ปานกลาง
1.7 วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.47	1.00	ปานกลาง
1.8 วรรณคดี	3.92	0.94	มาก
1.9 ประวัติศาสตร์/ภูมิศาสตร์	3.67	0.87	มาก
2. บันเทิง	3.69	0.82	มาก
2.1 นวนิยาย	3.69	0.93	มาก
2.2 เรื่องสั้น	3.62	0.99	มาก
2.3 นิตยสาร/วารสาร	3.72	0.96	มาก
2.4 หนังสือพิมพ์	3.74	0.95	มาก
3. วิชาชีพต่าง ๆ	3.67	0.77	มาก
3.1 ศิลปกรรม การบันเทิง	3.95	0.91	มาก
3.2 ภูมิสถาปัตย์ ศิลปะการออกแบบบริเวณพื้นที่	3.58	1.00	มาก
3.3 สถาปัตยกรรม	3.56	1.00	มาก
3.4 ประติมากรรม	3.54	1.02	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะของสารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้
3.5 การวาดเขียน ศิลปะตกแต่ง	3.59	1.00	มาก
3.6 จิตรกรรม	3.53	0.99	มาก
3.7 ศิลปะกราฟิก การพิมพ์	3.52	1.05	มาก
3.8 การถ่ายภาพ	3.68	1.05	มาก
3.9 ดนตรี	3.84	0.92	มาก
3.10 นันทนาการ กีฬา	3.92	0.95	มาก
รวม	3.67	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านลักษณะของสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีระดับการใช้อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านบันเทิง มีค่าเฉลี่ย 3.69 ด้านวิชาชีพต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.67 และด้านด้านสารคดีวิชาการทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 3.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศ

วิธีการแสวงหาสารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	ระดับการใช้
1. คำแนะนำของอาจารย์	3.87	0.84	มาก
2. ดุลยพินิจของนักศึกษาเอง	3.78	0.82	มาก
3. บทวิจารณ์หนังสือ	3.65	0.88	มาก
4. คำแนะนำของบรรณารักษ์	3.51	0.95	มาก
5. คำแนะนำของเพื่อนหรือรุ่นพี่ในคณะ	3.66	0.92	มาก
6. พุดคุย สันทนาการอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ใกล้ชิด	3.70	0.87	มาก
รวม	3.69	0.66	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษามีวิธีการแสวงหาสารสนเทศอยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ คำแนะนำของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย 3.87 รองลงมาได้แก่ ดุลยพินิจของนักศึกษาเอง มีค่าเฉลี่ย 3.78 และพุดคุย สันทนาการอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ย 3.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

การศึกษาปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยศึกษาสภาพปัญหาจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาส่วนบุคคล ปัญหาภายในสถาบัน และปัญหานอกสถาบัน นำเสนอดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านปัญหาส่วนบุคคล

ปัญหาส่วนบุคคล	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1. ไม่มีคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลใช้ที่บ้าน	3.06	1.33	ปานกลาง
2. ไม่มีเวลาสืบค้น	3.28	1.10	ปานกลาง
3. ขาดทักษะการสืบค้น	3.18	1.14	ปานกลาง
4. อ่านสารสนเทศภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ	3.44	1.08	ปานกลาง
รวม	3.24	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศด้านปัญหาส่วนบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีปัญหาในระดับปานกลางทั้งหมด ได้แก่ การอ่านสารสนเทศภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 3.44 รองลงมาได้แก่ ไม่มีเวลาสืบค้น มีค่าเฉลี่ย 3.28 และขาดทักษะการสืบค้น มีค่าเฉลี่ย 3.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านปัญหาที่พบจากแหล่งสารสนเทศภายในสถาบัน

แหล่งสารสนเทศภายในสถาบัน	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1. ปัญหาการเข้าถึงสารสนเทศ	3.54	0.74	มาก
1.1 การค้นหาข้อมูลต้องใช้เวลามาก	3.65	0.94	มาก
1.2 ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ	3.57	0.98	มาก
1.3 ไม่ทราบวิธีค้นข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์	3.43	1.04	ปานกลาง
1.4 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สืบค้นมีไม่เพียงพอ	3.66	0.98	มาก
1.5 ขั้นตอนการขอใช้บริการยุ่งยาก	3.58	1.01	มาก
1.6 จำนวนหนังสือที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ	3.48	1.06	ปานกลาง
1.7 ไม่กล้าสอบถาม/สัมภาษณ์บรรณารักษ์	3.39	1.03	ปานกลาง
1.8 ดาวโหลดข้อมูลได้ช้า	3.63	1.00	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

แหล่งสารสนเทศภายในสถาบัน	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
2. ปัญหาคุณภาพของข้อมูล	3.48	0.74	ปานกลาง
2.1 ขาดข้อมูลย้อนหลัง	3.55	0.92	มาก
2.2 ข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกัน	3.52	0.98	มาก
2.3 ข้อมูลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ	3.53	0.95	มาก
2.4 ข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ	3.39	1.01	ปานกลาง
2.5 ข้อมูลไม่ทันสมัย เก่า ล้าซ้ำ	3.37	0.96	ปานกลาง
2.6 ข้อมูลเฉพาะสาขาวิชาน้อย	3.62	0.95	มาก
2.7 ข้อมูลที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	3.46	0.97	ปานกลาง
2.8 ข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	3.41	1.05	ปานกลาง
รวม	3.51	0.69	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านปัญหาที่พบจากแหล่งสารสนเทศภายในสถาบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 เมื่อพิจารณาปัญหาทั้ง 2 ด้าน พบว่า ด้านปัญหาการเข้าถึงสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษามีระดับปัญหาการเข้าถึงสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อบันทึกมีไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมาได้แก่ การค้นหาข้อมูลต้องใช้เวลามาก มีค่าเฉลี่ย 3.65 และดาวโหลดข้อมูลได้ช้า มีค่าเฉลี่ย 3.63 ตามลำดับ ด้านปัญหาคุณภาพของข้อมูล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 เมื่อพิจารณารายข้อ นักศึกษามีปัญหา นักศึกษามีระดับปัญหาการเข้าถึงสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ข้อมูลเฉพาะสาขาวิชาน้อย มีค่าเฉลี่ย 3.62 รองลงมาได้แก่ ขาดข้อมูลย้อนหลัง มีค่าเฉลี่ย 3.55 และข้อมูลที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.53 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านปัญหาที่พบจากแหล่งสารสนเทศภายนอกสถาบัน

แหล่งสารสนเทศภายนอกสถาบัน	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1. ไม่ทราบแหล่งสารสนเทศ	3.46	1.02	ปานกลาง
2. แหล่งสารสนเทศอยู่ไกลไม่สะดวก	3.51	1.00	มาก
3. ค่าใช้จ่ายในการสืบค้นสารสนเทศสูง	3.38	1.02	ปานกลาง
4. สารสนเทศกระจายจัดกระจายตามแหล่งต่าง ๆ	3.51	0.96	มาก
5. สารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการ	3.53	0.94	มาก
6. สารสนเทศเก่า/ล้าสมัย	3.44	0.94	ปานกลาง
7. ไม่ทราบวิธีสืบค้น	3.41	1.096	ปานกลาง
รวม	3.46	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านปัญหาที่พบจากแหล่งสารสนเทศภายนอกสถาบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีระดับปัญหา การเข้าถึงสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ สารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.53 รองลงมาได้แก่ แหล่งสารสนเทศ อยู่ไกลไม่สะดวกและสารสนเทศกระจุกกระจายตามแหล่งต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.51 และไม่ทราบแหล่งสารสนเทศ ค่าเฉลี่ย 3.46 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา

1. ด้านวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษา มีความจำเป็นในการใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการศึกษา และการเรียนรู้ ซึ่งการศึกษาค้นคว้า เรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องของการเป็นนักศึกษา โดยปกติบุคคลมีเรื่องที่ตนสงสัย และอยากรู้ตลอดเวลา ความสงสัย ความอยากรู้ จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เกิด ความต้องการและการแสวงหาสารสนเทศ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาที่พบว่า วัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศของนักศึกษาก็เพื่อทำรายงานประกอบการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่านักศึกษาต้องทำรายงานในแต่ละรายวิชา ของการเรียน การสอน รายวิชานั้นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษา รู้จักทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างเสริมความสามัคคี ผูกพันสัมพันธ์ ความเป็นผู้นำ ความกล้าแสดงออก และความใฝ่รู้ ความสนใจ การรอบรู้เพิ่มเติมในชั้นเรียน สาขาวิชานั้นๆ สอดคล้องกับการศึกษาของสุนทรทิพย์ คำจันทร์ (2549) พบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความเข้าใจ ในบทเรียน การรับรู้ข้อมูลทันสมัย และเพื่อประกอบการทำรายงาน

2. ด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศด้าน แหล่งสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก เพราะในปัจจุบันแหล่งสารสนเทศมีหลากหลายประเภทเพื่อตอบสนอง ความต้องการของผู้ใช้ซึ่งตรงกับผลการศึกษาที่พบว่านักศึกษาแสวงหาและใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ ภายในตัวบุคคลและแหล่งสารสนเทศภายนอกด้านแหล่งสารสนเทศบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาทิเช่น ปรึกษา บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ปรึกษาครู/อาจารย์ ปรึกษาบุคลากร/ผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การเรียนการสอนสถาบันบัณฑิต-พัฒนศิลป์ ครูกับลูกศิษย์ สนิท กันเคย ครูให้ความใกล้ชิด ดูแล เป็นกันเองกับ ลูกศิษย์มีความเคารพกันซึ่งกันและกัน ทำให้ลูกศิษย์มีความกล้าที่จะถามครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอน ภาคทฤษฎีในรายวิชาการฝึกปฏิบัติวิชาเอก และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยเฉพาะการทำศิลปนิพนธ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องขอคำแนะนำจากอาจารย์มากที่สุด เพราะอาจารย์ เป็นแหล่งสารสนเทศที่ให้ความรู้ คำแนะนำที่ตรงประเด็น สามารถชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าแหล่งสารสนเทศบุคคลมีความน่าเชื่อถือ และมีความมั่นใจในความรู้ ความคิดที่ได้รับ สอดคล้องกับการศึกษาของสนทยา สาลี (2551) พบว่า มีการใช้แหล่งสารสนเทศ ระดับมาก

3. ด้านลักษณะของสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านลักษณะของสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลตลอดการเป็นนักศึกษา นักศึกษาอาจจะเครียด ต้องการการพักผ่อนหย่อนใจ จึงได้แสวงหาสารสนเทศด้านความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย เรื่องสั้น นิตยสาร เพื่อความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด นอกจากนี้สถาบันเป็นที่ให้การศึกษาระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ระดับพื้นฐานวิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูง ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ และช่างศิลป์ ทำให้นักศึกษามีความถนัดและสนใจลักษณะสารสนเทศเฉพาะด้านที่ตนศึกษาเล่าเรียน เช่นด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม นาฏศิลป์ เป็นต้น นอกจากนี้นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศด้านสารคดี วิชาการทั่วไป สำหรับการศึกษา เล่าเรียน เพราะเนื้อหาจากสารคดี วิชาการทั่วไป ผลิตโดยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ ทำให้เนื้อหามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศด้านการบันเทิง วิชาชีพต่างๆ และสารคดี วิชาการทั่วไป ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษา วราภรณ์ ชุมณี (2551) พบว่า มีความต้องการสารสนเทศประเภทของเรื่องสั้นมากที่สุด เช่นเดียวกับความต้องการสารสนเทศประเภทสารคดีวิชาการทั่วไป ที่มีความต้องการความรู้มากที่สุด

4. ด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีวิธีการแสวงหาสารสนเทศจากอาจารย์ เพราะอาจารย์เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะปลูกฝังและถ่ายทอดความรู้ ความคิดและจิตใจแก่นักศึกษา รวมถึงสั่งสอนนักศึกษา ให้เป็นคนดีมีความรู้ในวิทยาการทั้งปวง ทำให้นักศึกษาและอาจารย์เกิดความใกล้ชิด นักศึกษาสามารถสอบถามสารสนเทศ หรือคำแนะนำในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เมื่อได้รับการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์ หรือได้รับสารสนเทศต่างๆ มา จะใช้ดุลพินิจของนักศึกษาเองในการไตร่ตรอง พิจารณาว่าควรเชื่อหรือไม่ หรือพุดคุย สนทนากับผู้ใกล้ชิด เช่น เพื่อน หรือ ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่นักศึกษาสนใจ สารสนเทศคำตอบหรือเรื่องราวที่ได้นั้นจะนำไปใช้ตอบคำถาม เพื่อลดความสงสัย ความอยากรู้ ใช้แก้ปัญหาของนักศึกษา

ปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา

1. ปัญหาส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศด้านปัญหาส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษารับรู้ภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ อาจเป็นเพราะว่าพื้นฐานความรู้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาแตกต่างกัน ความสนใจและใฝ่เรียนรู้ที่ไม่เหมือนกัน ทำให้มีปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ นอกจากนี้นักศึกษาไม่มีเวลาสืบค้น เพราะนักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติสาขาวิชาเอก และต้องไปร่วมแสดงงานของสถาบัน ทำให้ไม่มีเวลาในการสืบค้น และนักศึกษาขาดทักษะการสืบค้น เพราะเวลานักศึกษา เน้นทักษะการจำ และทักษะการสังเกตในชั้นเรียน การถามจากบรรณารักษ์ หรือคณะครู อาจารย์

2. ปัญหาแหล่งสารสนเทศภายในสถาบัน พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศภายในสถาบัน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปัญหาการเข้าถึงสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่งผลให้การสืบค้นข้อมูล การดาวน์โหลดข้อมูลต้องใช้เวลามากขึ้น เพราะทุกเครื่องคอมพิวเตอร์ต่างก็ดึงข้อมูลพร้อมๆ กัน ด้านปัญหาคุณภาพของข้อมูล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดการศึกษาเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ดนตรี เน้นการฝึกปฏิบัติ หนังสือ ตำรา

เกี่ยวกับสาขานี้มีจำนวนน้อย ขาดข้อมูลย้อนหลัง และข้อมูลที่มีอยู่จึงไม่ตรงกับความต้องการ นักศึกษาอาจจะไปหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักหอสมุดแห่งชาติ หรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ ได้

3. ปัญหาแหล่งสารสนเทศภายนอกสถาบัน พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศภายนอกสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสารสนเทศที่ต้องการบางครั้งอยู่ไกลเกินไป และเมื่อไปถึงแหล่งสารสนเทศ พบว่าสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ หรือเก่าล้าสมัย นอกจากนี้ นักศึกษาไม่รู้ว่าจะไปหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศใด ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ (1) ห้องสมุดควรจัดซื้อสิ่งพิมพ์ใหม่ๆ โดยเฉพาะเนื้อหาทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ให้ตรงกับสาขาวิชา เพื่อนักศึกษาจะได้ทบทวนความรู้ (2) คณะครูอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญ เขียนหนังสือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเองถอดเป็นองค์ความรู้ เพื่อนักศึกษาจะได้มีเอกสารประกอบการเรียน (3) จัดอบรมการสืบค้นสารสนเทศให้แก่ นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีทักษะการสืบค้น โดยจัดอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปี

2. ด้านปัญหาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ (1) ห้องสมุดควรมีศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำการแปลภาษาอังกฤษ เพื่อนักศึกษาจะได้อ่านและแปลความหมายสารสนเทศภาษาอังกฤษที่ค้นได้ (2) ห้องสมุดควรจัดหาจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอความต้องการของนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้สืบค้นข้อมูล (3) บรรณารักษ์ ควรแสดงความเป็นมิตรกับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาจะได้กล้าสอบถาม/สัมภาษณ์ บรรณารักษ์ (4) บรรณารักษ์ ควรคัดหนังสือที่ไม่ทันสมัย เก่า ล้าช้า จากชั้นหนังสือ และเพิ่มจำนวนของหนังสือให้หลากหลาย ทันสมัย ตรงกับความต้องการ (5) ห้องสมุดควรมีเครือข่ายความร่วมมือกับห้องสมุดภายนอก เพื่อให้นักศึกษาเข้าไปใช้บริการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายในราคาที่เป็นสมาชิก (6) ควรจัดบริการเชิงรุกให้แก่ นักศึกษา เช่น การแนะนำแหล่งสารสนเทศภายนอก แนะนำหนังสือใหม่ แนะนำวารสารใหม่ จัดส่งข่าวสารบัญชีใหม่ให้กับคณะ หรือครู อาจารย์ นักศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้สารสนเทศเพื่อการสอนของอาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เพิ่มมากขึ้น
2. ควรส่งเสริม พัฒนาการรู้สารสนเทศของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- ชญาภรณ์ กุลนิตติ. (2553). *สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). *พื้นฐานการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วราภรณ์ ชุมณี. (2551). *พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาทัณฑสถานหญิงกลาง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สนทยา สาลี. (2551). *พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม: รายงานการวิจัย*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุนทรทิพย์ คำจันทร์. (2549). *ความต้องการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*. ศิลปศาสตรวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอแนะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- อำไพวรรณ ทับเป็นไทย. (2553). *สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.